

MAARDU ELEKTER AS LIITUMISTASU JA TARBIMIS- NING TOOTMISTINGIMUSTE MUUTMISE TASU ARVUTAMISE METOODIKA

Võrguga ühendamist ja tarbimis- ning tootmistingimuste muutmist elektrivõrgus reguleerib elektrituruseadus (ELTS) ja selle § 42 lõike 3 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 14.02.2019 määrus nr 10 „Elektrisüsteemi toimimise võrgueeskiri“. Elektrisüsteemi toimimise võrgueeskirja § 25 sätestab liitumis- ja tarbimis- ning tootmistingimuste muutmise tasu arvutamise põhimõtted.

1. Mõisted:

Käesolevas metoodikas kasutatakse mõisteid ELTS- is ja võrgueeskirjas toodud tähenduses, kui metoodikast ei tulene teisiti:

1.1. **Kaitsme nimivool** – kaitset läbida võiv maksimaalne püsiv vool amprites, mille juures kaitse ei rakendu.

1.2. **Kindlaksmääratud piirkond** - kaugus kuni 300 m olemasolevast Maardu Elekter AS omandis või kasutuses olevast 0,4 kV alajaamast. Kauguse määramisel võetakse aluseks kokkulepitav liitumispunkti asukoht.

Kindlaksmääratud piirkonda rakendatakse, kui on täidetud kõik alljärgnevad tingimused:

- a. liitumine või tingimuste muutmine on madalpingel;
- b. liitumispunktis on elektrienergia voolu maksimaalne tugevus kuni 63A;
- c. alajaamas on olemas liitumiseks või tingimuste muutmiseks vajalik vaba võimsus;
- d. liitumiseks või tingimuste muutmiseks ei ole vaja asfaldi ülesse võtta;
- e. liitumiseks või tingimuste muutmiseks ei ole vaja maanteed, raudteed või gaasitrassi ületada;
- f. liitumiseks või tingimuste muutmiseks ei ole vaja kasutada spetsiaalseid seadmeid, näiteks kivi/pinnase puurimiseks.

1.3 **Liituja** - tarbija, tootja, liinivaldaja, kes taotleb oma elektripaigaldise ühendamist võrguga või tarbimis-, tootmistingimuste muutmist.

1.4. **Liitumine** - liituja elektripaigaldise jaotusvõrguga ühendamine.

1.5. **Liitumisleping** - liitumise või tingimuste muutmise kohta Maardu Elekter AS ja liituja vahel sõlmitav kirjalik leping.

1.6. **Liitumistasu** - liituja poolt võrguga ühendamise eest makstav tasu.

1.7. **Tarbimistingimused** - pingesüsteem, võrguühenduse läbilaskevõime amprites või lubatud võimsus kilovattides, liitumispunkti asukoht ja mõõtepunkti või -punktide asukoht.

1.8. **Tingimuste muutmine** - tarbimis-või tootmistingimuste muutmine.

1.9. **Tingimuste muutmise tasu** - tingimuste muutmise eest makstav tasu.

1.10. **Tootmistingimused** – pingesüsteem; lubatud võrku antav vool amprites või lubatud võrku antav võimsus kilovattides; liitumispunkti asukoht ja mõõtepunkti või -punktide asukoht; tootmiseseadmete arv, tüüp ja võimsus; kaitse - ja juhtimisautomaatika konfiguratsioon ning sätted; mõõteseadmete funktsionaalsus.

1.11. **Mikrotootja** - Mikrotootmiseseadmete alla kvalifitseeruvad tootmiseseadmed, mis genereerivad ühes liitumispunktis elektrienergia voolu tugevusega kuni 16 A (amprit) faasi kohta ehk kuni 3,68 kW elektrienergia võimsust ühefaasilise võrguühenduse korral ja kuni 11 kW elektrienergia võimsust kolmefaasilise võrguühenduse korral. Mikrotootmiseseade ühendatakse ainult madalpinge 0,4 kV elektrivõrguga.

2. Liitumis- ja tingimuste muutmise tasudesse ei lülitata investeeringuid, mida Maardu Elekter AS teostab ELTS § 66 lõike 1 alusel arenduskohustuse (arenduskohustus) täitmise tagamiseks.

Liitumisinvesteeringud sisaldavad konkreetse liitumise ja tingimuste muutmisega seotud võrgu ehituse ja ümberehituse kulusid.

3. Liitumistasu ja tingimuste muutmise tasu arvutamisel arvestab Maardu Elekter AS perspektiivsete turuosaliste liitumise ning juba liitunud turuosaliste tarbimis- või tootmisvõimsuse suurendamisega, võttes sealjuures arvesse piirkonna arengukavasid ja planeeringuid.
4. Liitumisel ja tingimuste muutmisel lähtub Maardu Elekter AS optimaalseimast võrgu konfiguratsioonist, heast inseneritavast ja efektiivseimast lahendusest.
5. Kindlaksmääratud piirkonnas võrdsustatakse tingimuste muutmise tasu liitumistasuga, kui suurendatakse liitumispunkti kaitsme (peakaitsme) nimivoolu. Muudel tingimuste muutmiste juhtudel määratakse kindlaksmääratud piirkonnas tingimuste muutmise tasu vastavalt tegelikele kuludele.
6. Liitumis- ja punktis 5 toodud tingimuste muutmise tasu kindlaksmääratud piirkonnas määratakse valemiga:

$$t = I / P \text{ €/A, kus}$$

t – liitumis- ja tingimuste muutmise tasu võrguühenduse läbilaskevõime ampri (A) kohta kindlaksmääratud piirkonnas, €/A;

I – liitumisinvesteeringute prognoos kindlaksmääratud piirkonnas, mis ei sisalda arenduskohustuse täitmise tagamisega seotud investeeringuid, €;

P – prognoositav lisanduvate ampri maht kindlaksmääratud piirkonnas, A.

7. Tasu M arvutamine madalpingevõrguga liitumisel kindlaksmääratud piirkonnas:

7.1. Võrguga ühendamine:

$$M = A \times t \text{ €, kus}$$

A – liitumispunkti kaitsme nimivool, A;

7.2. Tingimuste muutmine, liitumispunkti kaitsme nimivoolu suurendamisega:

$$M = (A_2 - A_1) \times t \text{ €, kus}$$

A₂ – soovitud liitumispunkti kaitsme nimivool, A;

A₁ – olemasolev liitumispunkti kaitsme nimivool, A.

Tingimuste muutmise tasu määratakse, kui **A₂ – A₁ > 0**.

8. Tasu arvestamine madalpingevõrguga liitumisel ja tingimuste muutmisel väljaspool kindlaksmääratud piirkonda toimub kulupõhise kalkulatsiooni alusel. Tasu aluseks on liitumisinvesteeringud, mis ei sisalda arenduskohustuse täitmise tagamisega seotud investeeringuid.

9. Mitme samaaegse liituja korral jagatakse kujunenud liitumistasu liitujate vahel proportsionaalselt. Ühe liituja proportsioon leitakse jagades vastava liituja soovitud liitumispunkti kaitsme nimivool kõikide liitujate liitumispunktide kaitsmete nimivoolude summaga. Liitumised on samaaegsed, kui liitumislepingud on allkirjastatud enne võrgu ehitamiseks või ümberehitamiseks vajaliku lepingu sõlmimist.

10. Õigusakti kohase mõõtesüsteemi maksumus ning selle paigaldamise kulu sisaldub liitumis- ja tingimuste muutmise tasus.

11. 1-faasilise ja 3-faasilise elektripaigaldise võrguga ühendamisel rakendatakse ühesugust, liitumispunkti kaitsme nimivoolust sõltuvat liitumistasu.

12. Alla 10A nimivooluga elektripaigaldise võrguga ühendamise eest võetav tasu määratakse vastavalt tegelikele kuludele. Kasutatakse näiteks elektrikarjaste, liiklusloendurite või muude alla 10A nimivooluga elektritarvitite võrguga ühendamiseks.

13. Kui võrguga ühendatava elektripaigaldise ja olemasoleva jaotusvõrgu vahel on ehitust oluliselt mõjutav takistus (näiteks järv, soo, kaitseala, tehnoarjatis jne.), arvutatakse liitumistasu vastavalt tegelikele kuludele.

14. Tootjalt ja/või keskpingel liitujalt võetav liitumis- ja tingimuste muutmise tasu määratakse vastavalt tegelikele kuludele.
15. Kui keskpinge liitumise jaoks peab Maardu Elekter AS liituma põhivõrguga, siis sisaldab liitumistasule ka põhivõrguga liitumise kulu.
16. Kui keskpinge liitumise jaoks peab Maardu Elekter AS suurendama Elektrilevi OÜ-ga kokkulepitud võrguühenduse läbilaskevõimet või 110-35 kV ülempingega trafo võimsust, siis sisaldab liitumistasu ja tingimuste muutmise tasu ka selleks vajalikku proportsionaalset kulu. Proportsioon määratakse liitumisest tingitud lisanduva läbilaskevõime suhtega ühenduse läbilaskevõimesse peale suurendamist. Trafo võimsuse suurendamisel määratakse proportsioon trafo lisanduva võimsuse ja Maardu Elekter AS perspektiivse lisanduva võimsusvajaduse vahe suhtega paigaldatava trafo võimsusesse. Maardu Elekter AS määrab perspektiivse lisanduva võimsusvajaduse olemasolevate tarbijate summaarse koormuse kasvu prognoosi alusel.
17. Kliendi soovil 1-faasiliselt võrguühenduselt 3-faasilisele võrguühendusele üleminekul võetakse aluseks liitumispunkti olemasoleva kaitsme nimivool. Kui seda ei suurendata, käsitletakse sellist tingimuste muutmist kulupõhise tasuga teenusena. Kui samal ajal toimub ka nimivoolu suurendamine, käsitletakse seda osa tingimuste muutmisena, mille eest tuleb lisaks tasuda tingimuste muutmise tasu.
18. Olemasoleva liitumispunkti kaitsme (peakaitsme) nimivoolu vähendamist käsitletakse eraldi kulupõhise tasuga teenusena. Kui kaitsme vähendamisega ei kaasne ettenägematuid kulusid, toimub kuni 63A peakaitsme vähendamine Konkurentsiameti poolt kinnitatud võrgu lisateenuse "Peakaitsme vahetamine (kuni 63A)" hinnaga.
19. Ajutise iseloomuga liitumist või tingimuste muutmist käsitletakse eraldi kulupõhise tasuga teenusena
20. Kui liituja soovib madalpingel täiendavat võrguühendust, mille tehniline lahendus erineb antud tarbimiskoha jaoks rakendatavast optimaalsest lahendusest, siis võimaldatakse tarbijale individuaallahendus, mille eest ta täielikult kulupõhiselt ise tasub.
21. Mikrotootja kuni 11kW (3*16A/0,4kV) liitumis- või tingimuste muutmise tasu arvutamine kindlaksmääratud piirkonnas toimub järgmiselt:
- 21.1. Uue võrguühenduse loomisel määratakse liitumistasu vastavalt tegelikele kuludele, kuid mitte vähem kui kindlaksmääratud piirkonna amprihinna põhine tasu.
- 21.2. Olemasolevale võrguühendusele mikrotootja tootmistingimuste taotlemisel määratakse tasu vastavalt tegelikele kuludele.
- 21.3. Olemasolevale võrguühendusele mikrotootja tootmistingimuste taotlemisel ja samaaegsel võrguühenduse läbilaskevõime suurendamisel määratakse tasu vastavalt tegelikele kuludele, kuid mitte vähem kui kindlaksmääratud piirkonna amprihinna põhine tasu.
- 21.4. Mikrotootja võrguühenduse läbilaskevõime edasisel suurendamisel tarbimise suunal rakendatakse kindlaksmääratud piirkonna amprihinna põhine tasu.
22. Kui võrguühenduse taastamist sooviva isiku (liituja) elektripaigaldis on Maardu Elekter AS-i võrgust üle kolme aasta olnud lahti ühendatud ning kui Maardu Elekter AS-l on vaja liituja elektripaigaldise uuesti ühendamiseks võrguga teha lisaehitus ja/või ümberehitustöid, maksab liituja liitumistasu vastavalt tegelikele kuludele. Kindlaksmääratud piirkonnas ei või tegelikele kuludele vastav tasu ületa punkti 7 alusel arvatud liitumistasu.